

Утвърдил:

Декан (проф. д-р Д. Денков)

Дата

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОСОФСКИ**

Специалност: **ПСИХОЛОГИЯ** (Бакалавърска програма)

Ф	Ф	П	0	2	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	1	3
---	---	---	---

ПЕДАГОГИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ – I ЧАСТ

Преподавател: доц. д-р **ЙОАНА ДИМИТРОВА ЯНКУЛОВА**

Асистент: д-р Салех Брик

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извън-аудиторна заетост	Реферат	10
	Доклад/ Презентация	10
	Научно съобщение	5
	Курсов учебен проект	25
	Портфолио	30
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
	Превод	20
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати	10%
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10%
3.	Демонстрационни практически занятия/ тренинги	10%
4.	Съставяне и подреждане на портфолио	10%
5.	Решаване на казуси	5%
6.	Превод	5%

7.	Изпит	50%
Анотация на учебната дисциплина		
<ul style="list-style-type: none"> • Курсът по «Педагогическа психология-I част» запознава студентите с класическите научни постановки, съвременните постижения и основните предизвикателства пред педагогическата психология като теория и практика. • Студентите научават повече за възрастовите особености и психологическите измерения на учебната дейност, общуването и междуличностните взаимодействия в училищната среда. Освен това те натрупват системни знания и формират професионални умения за самостоятелно изследване на особеностите в психичното, когнитивно-интелектуално, емоционално, мотивационно и поведенческо функциониране на учениците и учителите в образователния контекст. • Студентите придобиват компетенции за задълбочено и систематично изучаване на психологическите закономерности във формирането на личността на ученика в процеса на израстване, обучение, общуване, игра, самоподготовка и саморегулация. • Студентите се запознават с особеностите на личността и професията на учителите и научават за техните начини за ефективно справяне със социално-образователните предизвикателства в личен и професионален план. • Студентите формират професионални умения за високоефективна психологическа работа и взаимодействия в училище с ученици, учители и родители. 		
Предварителни изисквания		
<p>Студентите трябва да имат базисни познания от:</p> <ul style="list-style-type: none"> • история на психологията; • възрастова психология; • психология на личността; • експериментална психология; • статистико-математически методи в психологията. 		
Очаквани резултати		
<ul style="list-style-type: none"> • Стабилни и устойчиви знания относно водещите теоретични постановки в областта на педагогическата и училищната психология; • Стабилна ориентация и адекватни знания относно особеностите в психичното, когнитивно-интелектуалното, мотивационното, емоционалното и поведенческото функциониране през училищните години; • Подходящи знания относно протичането на учебните, мотивационните и междуличностните процеси в учебната среда; • Умения за планиране и провеждане на социалнопсихологически обучения в училище с ученици, учители и родители; • Умения за диагностициране, консултиране и корекции при вътрешно личностни, междуличностни затруднения, както и при проблеми с мотивацията, ученето и поведението; • Умения за съставяне, подреждане и редактиране на портфолио със съответните документи, отнасящи се до естеството и съдържанието на психологическата работа в училище. • Умения за превод, реферирание и докладване за съвременни научни новости от областта на педагогическата и училищната психология. 		

Учебно съдържание

№	Тема	Хорариум
1.	Историческо възникване на научните идеи относно възпитанието и обучението на децата.	2 часа
2.	Начало на училищната психология: възникване и разпространение на приложните изследвания в сферата на образованието.	2 часа
3.	Основни научноизследователски задачи на педагогическата психология и модерни методи за психологически изследвания в образователната среда.	2 часа
4.	Специфични особености и съвременни предизвикателства в професионалната дейност на психолозите в училище.	2 часа
5.	Психолозите в помощ на учениците, учителите и родителите – методология и дизайн на социалнопсихологическите обучения (тренинги) с различна тематична насоченост в училище.	2 часа
6.	Когнитивни свойства на учениците в обучението. Психологически особености в интелектуалното развитие в ученическа възраст. Феноменът „надарени” ученици и особености на психологическата работа с тях.	2 часа
7.	Основни аспекти в психо-социалното функциониране в термините на Ерик Ериксън. Приложно-практически проекции на идеите на Ерик Ериксън в образователната среда.	2 часа
8.	Особености в емоционалното развитие и емоционалната интелигентност в ученическа възраст.	2 часа
9.	Социално-психични механизми и феномени на влияние на групата (класа) върху отделната личност (ученик).	2 часа
10.	Специфични характеристики и прояви на „трудните” ученици в училище. Причини за проблемните им прояви. Методи за психологическа превантивна и корекционна работа с „трудните ученици”.	2 часа
11.	Ефективно управление на класната стая. Стратегии за ефективна профилактика и за успешно справяне с проблемното поведение в училище.	2 часа
12.	Психологически особености на ефективното общуване и начини за оптимизирането му в образователния контекст.	2 часа
13.	Социално неблагоприятни явления в училище (конфликти, агресия, тормоз, подигравки) и ефективни начини за успешното им преодоляване.	2 часа
14.	Водещи теоретични постановки за саморегулираното учене. Психологически характеристики на саморегулиращите се ученици.	2 часа
15.	Същност на мотивацията за учене и програми за повишаването ѝ в училище. Когнитивно-личностни медиатори на мотивационните процеси.	2 часа

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Историческо възникване на научните идеи относно възпитанието и обучението на децата.
2.	Начало на училищната психология: възникване и разпространение на приложните изследвания в сферата на образованието.
3.	Основни научноизследователски задачи на педагогическата психология и модерни методи за психологически изследвания в образователната среда.
4.	Специфични особености и съвременни предизвикателства в професионалната дейност на психолозите в училище.
5.	Психолозите в помощ на учениците, учителите и родителите – методология и дизайн на социалнопсихологическите обучения (тренинги) с различна тематична насоченост в училище.
6.	Психологически особености в интелектуално-когнитивното развитие в ученическа възраст. Феноменът „надарени” ученици и особености на психологическата работа с тях.
7.	Основни аспекти в психо-социалното функциониране в термините на Ерик Ериксън. Приложно-практически проекции на идеите на Е. Ериксън в образователната среда.
8.	Особености в емоционалното развитие в ученическа възраст.
9.	Социално-психични механизми и феномени на влияние на групата (класа) върху отделната личност (ученик).
10.	Специфични характеристики и прояви на „трудните” ученици в училище. Причини за проблемните им прояви. Методи за психологическа превантивна и корекционна работа с „трудните ученици”.
11.	Ефективно управление на класната стая. Стратегии за ефективна профилактика и за успешно справяне с проблемното поведение в училище.
12.	Психологически особености на ефективното общуване и начини за оптимизирането му в образователния контекст.
13.	Социално неблагоприятни явления в училище (конфликти, агресия, тормоз, подигравки) и ефективни начини за успешното им преодоляване.
14.	Водещи теоретични постановки за саморегулираното учене. Психологически характеристики на саморегулиращите се ученици.
15.	Същност на мотивацията за учене и програми за повишаването ѝ в училище. Когнитивно-личностни медиатори на мотивационните процеси.

Библиография

Литература от автора на курса

1. **Янкулова, Й.** Относно възможностите за повишаване на мотивацията за учене в сферата на образованието. *Образование*, 4, с. 75-84, **2010**.
2. **Янкулова, Й.** Водещи акценти в мотивационните изследвания в сферата на образованието. *Образование*, 5, с. 74-81, **2010**.
3. **Янкулова, Й.** Съвременни програми за повишаване на мотивацията за учене в образователната среда. В: „Личност, мотивация, спорт”, Т. 14, С., **2009**, с. 84-92.
4. **Янкулова, Й.** Специфични особености на превантивната психологическа работа с ученици, изпаднали в затруднение”. В: „Приложна психология и социална практика”, УИ на ВСУ „Черноризец Храбър”, Варна, с. 18-29, **2009**.
5. **Янкулова, Й.** Относно съдържателните характеристики на концепциите и подходите

- към ученето. В Сб. доклади от Годишната университетска научна конференция на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 6, с. 15-25, **2010**.
6. **Янкулова, Й.** Възникване и развитие на научните идеи в психологията на образованието. В Сб.: „Приложна психология и социална практика”, УИ на ВСУ „Черноризец Храбър”, Варна, с. 443-453, **2011**.
 7. **Янкулова, Й.** Анализ на резултатите от психологическото изследване на подходите към ученето на студенти от НВУ „В. Левски”, гр. Велико Търново. В Сб. Доклади от Годишна университетска научна конференция с международно участие на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 1, с. 139-148, **2011**.
 8. **Янкулова, Й.** Вариации в академичния локус на контрола на студентите от НВУ „В. Левски”, гр. Велико Търново. В Сб. доклади от Годишна университетска научна конференция с международно участие на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 1, с. 148-157, **2011**.
 9. **Янкулова, Й.** Историческо възникване и специфични особености на социалнопсихологическите обучения (тренинги). В Сб.: „Личност, мотивация, спорт”, Т. 16, с. 76-87, **2011**.
 10. **Янкулова, Й.** Модерни психологически интерпретации на саморегулираното учене в социално-образователната среда. В Сб. Научни трудове от юбилейната научна конференция по повод 10 години от създаването на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 1, с. 101-110, **2012**.
 11. **Янкулова, Й.** Взаимозависимости между подходите към ученето и локуса на контрола на студенти в български университети. В Сб. научни трудове от юбилейната научна конференция по повод 10 години от създаването на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 1, с. 110-120, **2012**.
 12. **Янкулова, Й.** Анализ на влиянието на университета върху подходите към ученето на студентите от военен и невоенни университети в България. В Сб. научни трудове от юбилейната научна конференция по повод 10 години от създаването на НВУ „Васил Левски”, гр. В. Търново, Т. 1, с. 120-131, **2012**.
 13. **Янкулова, Й.** Педагогическа психология. С., Парадигма, **2012**.

Друга литература

- **Вацлавик, П., Дж. Бивин Бавелас, Д. Д. Джаксън.** Прагматика на човешкото общуване. Изследване на моделите, патологиите и парадоксите на взаимодействието. НИ, С., **2005**.
- **Голман, Д.** Емоционалната интелигентност. С., Изток-запад, **2011**.
- **Дайър, У.** Психологическо консултиране. С., Кибеа, **2011**.
- **Десев, Л.** Речник по психология. С., Булгарика, **2010**.
- **Десев, Л., С. Брик, Н. Десев.** Психология на творчеството. С., Парадигма, **2011**.
- **Корсини, Р. Дж.** (редактор). Енциклопедия по Психология. С., НИ, **1998**.
- **Иванов, Ст.** Теория и практика на социалнопсихологическия тренинг на студенти. С., УИ „Св. Кл. Охридски”, **2012**.
- **Иванов, Ст.** Теория и практика на психологическото консултиране в образованието. С., УИ на СУ «Св. Кл. Охридски», **2013**.
- **Илиев, Вл.** Общуването. Същност, динамика и развитие. С., **2003**.
- **Мерлеведе, П., Д. Бриду, Р. Вандам.** 7 Стъпки към емоционалната интелигентност. С., Класика стил, **2005**.
- **Пинк, Д.** Мотивацията. С., Изток-запад, **2012**.
- **Славин, Р.** Педагогическа психология. С., НИ, **2004**.

- **Фрейзър, Д.** Емоционалното изнудване. С., Изток-запад, **2010**.

Допълнителна литература

- **Албрехт, К.** Социалната интелигентност. Новата наука за успеха. С., Изток-запад, **2006**.
- **Батаршев, А.** Пълна психо-диагностика на човека. С., Софтпрес, **2007**.
- **Голман, Д.** Новата социална интелигентност. С., Изток-запад, **2010**.
- **Ворожейкин, И. Е., Кибанов, А. Я., Захаров, Д. К.** Конфликтология. М, ИНФРА-М, **2003**.
- **Гришина, Н. В.** Психология конфликта. Санкт-Петербург, **2002**.
- **Дмитриев, А. В.** Конфликтология. М, **2003**.
- **Дубровина, И. В.** Практическая психология образования., Москва-Санкт-Петербург, **2004**.
- **Дубровина, И. В.** Психологическая служба в современном образовании. Москва-Санкт-Петербург, **2009**.
- **Изучение психологии в школе.** Сборник, Москва-Санкт-Петербург, **2011**.
- **Лефрансуа, Ги.** Прикладная педагогическая психология., Санкт-Петербург, **2007**.
- **Hergenhahn, V. R.** An introduction to the history of Psychology. Brooks/ Cole Publishing Company, **1997**.
- **Stipek, D.** Motivation to learn. Allyn & Bacon, **2002**.
- **Strongman, K. T.** The Psychology of Emotion (4-th Ed.). Theories of Emotion in perspective. John Wiley & Sons, **1996**.
- **Zimmerman, B. J., D. H. Schunk.** Self-regulated Learning and Academic Achievement. Lawrence Erlbaum Associates, **2001**.
- **Woolfolk, A.** Educational Psychology (9th Ed.) Allyn & Bacon, **2004**.

24.04.2013 г.

Съставил: доц. д-р **ЙОАНА ЯНКУЛОВА**

Учебната програма е приета с решение на катедрен съвет с Протокол № 7/ 08.05.2013 г.